

Thông báo gần đây của một nhà khảo cổ người Jordan rằng ông vừa phát hiện ra nhà thờ Thiên chúa giáo đầu tiên của thế giới trong một hang động ngầm đã gây ngạc nhiên và có sự bất đồng giữa những chuyên gia ở Jordan và trên thế giới.

The Jordan Times đã trích lời của nhà khảo cổ Abdel-Qader al-Housan, giám đốc Trung tâm Nghiên cứu khảo cổ Rihab, như sau “Chúng tôi đã phát hiện ra một công trình mà chúng tôi tin rằng là nhà thờ đầu tiên trên thế giới, có niên đại từ năm 33 đến năm 70 sau Công nguyên.”

Al- Housan sau đó phát biểu với hãng tin AP rằng ông phát hiện một hang động bên dưới Nhà thờ St. George, một trong những nhà thờ cổ nhất thế giới được biết đến, trong thành phố Rihab phía bắc Jordan, và rằng hang động này chứa bằng chứng về những nghi lễ Thiên chúa giáo sơ khai.

Nhà khảo cổ học cho biết ông phát hiện một khu vực thờ hình tròn bên trong hang với chôn cất bằng đá tách biệt với một khu dân cư có đường ngầm dẫn đến nguồn nước.

Ghazi Bisheh, chủ Bộ sưu tập Bộ Khảo cổ Jordan, đã bác bỏ khẳng định trên và gọi nó là “ngớ ngẩn”, đồng thời phát biểu rằng nhà khảo cổ đồng sau phát hiện này “có xu hướng tự mị tự ngụy hóa phát hiện” và không đưa ra những chứng cứ để chứng minh cho đánh giá gần đây của mình.

Có vô số các hang động tự nhiên ở Rihab và hàng tá nhà thờ, những phẫn nộ của chúng có niên đại

thờ kè thờ 6 hoặc thờ 7. Bishesh tin rằng, dựa vào phong cách khảm Basilica, Nhà thờ St. George thuộc thời kỳ này. Nhà ng Al-Housan và nhà ng người khác tin rằng Nhà thờ St. George có từ năm 230 sau Công nguyên.

Những nhà thờ sơ khai

Theo Al-Housan, hình khảm trên sàn nhà thờ là hình chạm khắc tiếng Hy Lạp mang nghĩa “70 người đi đến Chúa và các vị thánh thán u ái”. Ông tin rằng nó được đặt 70 tông đồ đã trở về chỗi dậy hành hương của quân La Mã ở Jerusalem trong thờ kè thờ 1 sau Công nguyên, sau cái chết của Chúa Jesus. Cũng theo Al-Housan, nhà ng tông đồ này đã được nên mặt nhà thờ trong hang được và dùng đó làm nơi thờ phụng.

Trong khi nhà ng người theo đạo Thiên chúa giáo đầu tiên thờ cúng đã trở về chỗi dậy và được phá của quân La Mã ở Jerusalem vào năm 70 sau Công nguyên, thờ c Jordan ngày nay, Bishes cho biết danh tính của tông đồ trong hình khảm không rõ ràng.

Các học giả tin rằng nhà ng nhà thờ có thể chắc không tồn tại cho đến ít nhất thờ kè thờ 3 sau Công nguyên. Sau cái chết của chúa Jesus, nghi lễ thờ cúng Thiên chúa giáo thường chỉ diễn ra trong nhà hoặc nhà ng tòa nhà dân cư khác, hoặc ít phổ biến hơn là bên nhà ng dòng sông bên ngoài thành phố trong suốt thờ kè đầu tiên sau Công nguyên. Nhà ng nhà thờ có thể chắc và khác biệt về mặt kiến trúc không xuất hiện cho đến thời kỳ Byzantine, thờ kè thờ 5 sau Công nguyên.

Những nhà thờ Thiên chúa giáo sơ khai sơ bao gồm khu thờ niệm – nhà ng vùng bán nguyệt nằm trong đền thờ hoàng đế phía Đông – thờ ng thờ nh giáo được ng Do Thái giáo, hoàng đế v Jerusalem.

Sơ nghị ng của các chuyên gia

Nhà nghiên cứu Kinh thánh Stephen Pfann, chủ tịch ĐH Holy Land ở Jerusalem, phản ứng thờ n thờ ng thờ c nhà ng phát hiện của Al-Housan.

“Cĩ vĩ nhĩ chũng sai niĩn đĩi. Trong thĩ kĩ thĩ 1, thuĩ tĩng “nhà thờ” hoĩ c “ekklesia” đĩĩ c dùng đĩ chĩ mĩ t bĩ phĩn nhĩng tĩn đĩ - không phĩi mĩ t tòa nhà hoĩ c hĩ m mĩ mà hĩ quy tĩ. Nĩ u hĩ đang nĩi vĩ mĩ t cĩi hang, cĩ lĩ đĩĩ là nĩ i lĩn trĩn.

Nĩ u cĩ nhĩng ngĩĩ i tĩ vĩ đĩ o ĩ đĩ hoĩ c mĩ t sĩ kiĩn quan trĩng đĩĩn ra hoĩ c mĩ t ngĩĩ i nĩ i tĩng trong sĩ cĩc tĩng đĩ cĩ a Jesus – thĩ bĩn sĩ cĩ lý do đĩ tĩĩng niĩ m khu vĩ c nĩy, nĩ i sau nĩy đĩĩ c cĩc tu sĩ cĩ a nhà thờ sĩ đĩng.

Nhĩng vĩ i hang đĩng nĩy, đĩy không nhĩ t thĩĩ t là nĩ i tĩĩng niĩ m gĩ cĩ. Tĩi không hiĩ u tĩ i sao bĩn cĩ thĩ chĩn lĩ y mĩ t hang đĩng ngĩ m và cho rĩng nĩ cĩ thĩ là nhà thờ thĩ kĩ thĩ 1.”

Pfann cho biĩ t đĩng nhà thờ chĩnh thĩ c, khác biĩ t vĩ kiĩn trúc cĩ thĩ đĩĩ c xem bĩ t đĩ u xuĩ t hiĩn trong mĩ t khu vĩ c đĩĩ c khai quĩ t vĩo nĩm 2005 trong mĩ t nhà tù Israel gĩn Har Megiddo (hoĩ c “Armageddon” trong tĩng Hy Lĩp và tĩng Anh, nghĩa là ngày tĩn thĩ). Xuĩ t hiĩn tĩ khoĩng thĩ kĩ thĩ 3, nĩ đĩĩ c chĩp nhĩn rĩng rĩĩ là nhà thờ cĩ xĩa nhĩ t trĩn thĩ giĩ i tĩng đĩĩ c phát hiĩn.

Nhĩ khĩ o cĩ Yotam Tepper thuĩ c Cĩng đĩng Khĩ o cĩ Israel khai quĩ t khu vĩ c nhà tù Megiddo. “Mĩ t nhà nguyĩn hoĩ c nĩ i tĩp trung trong nhà cĩ a Thiên chĩa giĩc tĩ thĩ kĩ thĩ 3 là đĩ u cĩ thĩ. Nhĩng mĩ t nhà thờ tĩ thĩ kĩ thĩ 1 nghe cĩ vĩ thĩ c sĩ đĩng kinh ngĩ c, dù tĩi không biĩ t lĩ u tĩi cĩ thĩ hoĩn toĩn lĩ i trĩ khĩ nĩng đĩ mà không thĩ y nhĩng chĩng cĩ khĩ o cĩ nhĩ đĩ gĩ m và tĩĩn xu không. Tĩi nghĩ chũng ta phĩi chĩ đĩ i cho đĩn khi chũng ta phát hiĩn đĩĩ c đĩ u nĩy.”

(Theo nguĩn khoa hoc.com)